

III. *Összefoglalás.* A költeményt újból elolvassuk, gondolatsoportonként tárgyaljuk.

A költő anyja búzát visz a malomba.

Fogytán van a kenyér otthon, sütni kell!

Éppen virágot akar tépni, mikor sírást hall a híd felől.

Egy szegény asszony sírdogált ott, karján beteg gyermekével.

Segítséget kér, mert három nap óta nem ettek.

A jó asszony sírva fakad s leveszi válláról a zsák búzát.

Odaadja a búzát a szegény asszonynak.

Hálát ad az Istennek, hogy jót tehetett a szegénnyel.

Házi feladat: Irjanak valamit édesanyjuk jóságáról. (Mire emlékeznek, kivel tett jót?)

1941. május 1. hete.

Olvasmánytárgyalás.

IV. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: ÉDESANYÁM c. költemény tárgyalása.

Nevelési cél: Az édesanya iránti szeretet felébresztése.

I. *Előkészítés.* a) Érdeklődéskeltés. Milyen hónapban vagyunk? Milyen nap közeledik? Miért várjátok annyira az Anyák-Napját? Ki mivel akarja meglepni jó édesanyját? Csak olyannal lepjük meg, ami a mi munkánk, mi fáradságunk eredménye: ez a legjobban esik édesanyánknak. Aki nem tud szépen kézimunkázni, vagy más meglepetést már csinálni édesanyjának, írjon neki egy kedves levelet, vagy tanuljon egy szép költeményt s azt szavalja el neki Anyák-napján reggel. Egy őszintén mondott szép költemény s egy szál virág átadása lesz a legkedvesebb édesanyátok előtt.

b) Ki ismer szép költeményeket Anyák-napjára? (Néhányat meghallgatunk.)

c) Célkitűzés. Most én is elmondok egyet, *Kissné Tóth Lenke* írta, hallgassátok meg.

II. *Tárgyalás.* a) A költemény bemutatása.

ÉDESANYÁM.

Mikor bölcsőnkben szenderegtünk
— Angyalok álmát álmodón, —
Valaki ott járt ágyunk mellett
S mi azt gondoltuk nagy bohón,
Hogy tündér vigyáz álmainkra,
Angyal suhan át a szobán, —
Pedig Te voltál ott mellettünk,
Te örködtél ott, jó Anyám!

Mikor az első szót tanultuk,
Az ajkadról csókoztuk el.
Égbeszálló első imánkat
Szíved könyvéből loptuk el.
S mikor az első Miatyánkot
Hallgattad lánykád ajakán,
Te könnyezted meg térdenállva
Én édes, drága jó Anyám!

Hozzád vittük a könnyeinket	Te voltál kis gyermekszobánknek
S elhordtuk ajkad mosolyát;	A királynője, angyala.
Hozzád vittük a nehéz leckét	Hányszor virradt Rád ágyunk mellett
S a babaruha rongyosát;	Az új napnak új hajnala.
Segítettél a kis diákon	S ha víg meséért kopogtattunk
S a rongyos-ruhás nagy babán.	Kincses szívednek ajtaján,
Varázshatalma volt kezédnek	Sohsem fogyott ki ajakadról
Én édes, drága jó Anyám!	A meseszó, — én jó Anyám!

S mióta első lépteinkre
 Tanított ölelő karod,
 Ugy érezzük, hogy az a két kar
 Láthatatlanul marad ott
 S ölelve vezet át örökké
 Az élet száz gondján, baján...
 Az Isten áldjon meg ezerszer
 Én édes, drága jó Anyám!

b) A költemény tárgyalása versszakonként.

Az édesanya volt őrzőangyalunk.
 Tőle tanultuk az első szót és első imát.
 Varázshatalmával mindent megcsinált.
 A mese sohasem fogyott el ajakán.
 Első lépteinket védő két karja örökké velünk marad.

c) Elmélyítés. Miért szereti minden gyermek legjobban szüleit, szülei között is elsősorban édesanyját? Hogyan állított Petőfi emléket szüleinek a költeményeiben? A családi hajlék szent. Az állam is védelmezi az édesanyákat és a csecsemőket. Mivel tartoznak édesanyjuknak? Mindennap csókold meg édesanyád kezét! Az anyai szív mindent megbocsát! Az édesanya a család lelke. Az édesanyám a legjobb barátom.

Énekeljünk el egy dalt, a tanultak közül, amely az édesanyáról szól.

III. Összefoglalás. Irjunk levelet Édesanyánknak!

ÉDESANYÁM.

Van egy szó, van egy név ezen a világon,
 Melegebb, színesebb, mint száz édes álom.
 Csupa virágból van, merő napsugárból,
 Ha ki nem mondhatod, elepedsz a vágytól.
 Tisztán cseng, mint puszták esteli harangja,
 Örömben is sír, aki e szót hallja.
 Ártatlan kis gyermek csöpp, gügyögő szája,
 Mikor gögicséli, mintha volna szárnya.
 S mikor a szíved már utolsót dobban,

Ez az elhaló szó az ajkadon ott van.
 Mehetsz messze földre, véres harcterekre,
 Ez a szó megtanít igaz szeretetre.
 Bánatban, örömben, ver az Isten, vagy áld,
 Hogyha elrebegek, már az is imádság.
 És ha elébed jön könnyes szemű árva,
 E szóra föl pattan szíved titkos zárja.

Aranyos, imádott ez a szó, ez a név,
 Királynak, koldúsnak menedék, biztos rév.
 Te vagy legboldogabb, nem gyötörnek gondok,
 Ha keblére borulsz és él, kinek monddod.
 S ha szomorú fejfán olvasod e nevet,
 Virágos sírdombra a könnyed megered.

Van egy szó, van egy név: valóság, nem álom.
 Nekem a legdrágább ezen a világon,
 Ez a legforróbb szó, az én legszebb imám,
 Amikor kimondom: ANYÁM, ÉDESANYÁM!

Nagy Ferenc.

1941. május 3. hete.

Történelem.

V. OSZTALY.

A tanítás anyaga: A kuruckor.

Nevelési cél: „Két pogány közt egy hazáért!“

I. Előkészítés. a) Számonkérés. Zrinyi Miklósról tanultak felújítása.

b) Áthajlás. A vasvári béke okozta nagy elkeseredést még fokozta Zrinyi Miklósnak hirtelen bekövetkezett halála. Vadászat közben szerencsétlenül járt. A bécsi udvar bizonyára örült, hogy megszabadult tőle, de a magyar nemzet elvesztette benne az egységes erőkifejtésre lelkesítő, hivatott vezérét.

c) Célkitűzés.

II. Tárgyalás. a) A főméltóságok az elégedetlenek élén. A vasvári béke Lipót eddigi híveit is az elégedetlenek táborába hajtotta. Wesselényi Ferenc nádor, Lippay György esztergomi érsek, Zrinyi Péter horvát bán, I. Rákóczi Ferenc, Erdély fejedelemjelöltje, Nádasdy Ferenc országbíró és Frangepán Ferenc, a tengermellék nagybirtokosa, mind megegyeztek abban, hogy a helyzet már elviselhetetlen. Tenni kell valamit, hogy a királyt a törvények megtartására kényszerítsék. Az Aranybulla 31. pontja felhatalmazta a nemességet, hogy fegyveres erővel is felléphessen a törvénysértő király ellen, de az elgyengült Erdélytől már nem várhattak segítséget.

b) A WESSELÉNYI-FÉLE SZÖVETKEZÉS. A főurak tanácstalanok voltak. Egyik francia segítség után nézett, a má-